

SOM 100(0)

HET ZIJN BIJZONDERE TIJDEN, OOK VOOR HET ONDERWIJS. SOM 100(0) VERZAMELT DUIZEND ERVARINGEN OM MEE TE NEMEN IN DE GESCHIEDENIS EN HIERUIT TE LEREN VOOR DE TOEKOMST.

Een archief vullen, doe je niet alleen.

Daarom doen we een oproep aan alle leraren van kleuter- tot volwassenenonderwijs om met SOM 100(0) aan de slag te gaan. Samen kunnen jullie ervoor zorgen dat zo veel mogelijk stemmen uit het onderwijsveld weerklinken in onze archiefkast.

Breng SOM 100(0) in je klas.

Laat leerlingen antwoorden op één of meer SOM 100(0)-vragen. In deze bundel vind je de tien SOM 100(0)-vragen en inspirerende gevarieerde werkvormen om vanuit deze vragen samen met je leerlingen stil te staan bij de betekenis van onderwijs in tijden van corona. Brengt deze inspiratie je op nieuwe ideeën? Perfect! Laat je gaan en doe er helemaal je eigen ding mee.

Drop jullie antwoorden!

Om te kunnen leren uit alle ervaringen, is het belangrijk dat het resultaat van jullie actie in de klas wordt toegevoegd aan onze online archiefkast. Doe dit door de antwoorden in te dienen op de vragen op www.SOM1000.be of door een mail te sturen met jullie resultaten naar hallo@samenonderwijsmaken.be. Antwoorden op de vragen zijn welkom op alle mogelijke manieren: een tekst, foto, filmpje, tekening, 3D-installatie, enzovoort.

Samenwerken?

Kunnen wij jou helpen met het vastleggen van de resultaten? Heb je zin om voor deze activiteit de handen in elkaar te slaan met een SOM 100(0) onderzoeker? Contacteer ons dan via mail.

 @samenonderwijsmaken

 @samenonderwijsmaken

 #som1000

Activiteiten met de 10 vragen

Download de SOM 100(0)-vragenkaartjes en gebruik ze voor jouw activiteiten. Een paar ideeën om de tien vragen in één activiteit te bespreken, zijn:

- Speeddate: zet de leerlingen per twee tegenover elkaar. Lees één vraag voor en laat hen 1 minuut praten over het antwoord. Als de tijd om is, schuiven ze door naar de volgende gesprekspartner en krijgen ze een nieuwe vraag. Zo gaat het door tot de vragen op zijn. Laat hen op het einde hun favoriete antwoord noteren en indienen op de SOM 100(0) website.
- Podcast: laat de leerlingen in groepjes een podcast opnemen rond de verschillende vragen. Elke aflevering kan bijvoorbeeld een nieuwe nieuwe vraag centraal staan.
- SOM 100(0)-brievenbus: zet in je klas of school een brievenbus met daarop de vraag van de week. Zo kunnen de leerlingen doorlopend antwoorden indienen. Iedere week een (over)volle box? Geef ons een seintje, dan komen we deze graag ophalen.

#1

VELEN GEVEN TIJDENS DEZE CORONATIJD HET BESTE VAN ZICHZELF IN HET ONDERWIJS. AAN WIE ZOU JE EEN GESCHENK WILLEN GEVEN? WELK GESCHENK EN WAAROM?

#2

ALS JE DENKT AAN DE LOCKDOWN EN ALLE ANDERE CORONA-MAATREGELEN, WELKE MUZIEK PAST DAAR VOLGENS JOU HET BEST BIJ?

#3

WELKE CORONAVERANDERINGEN VOOR HET ONDERWIJS VIND JIJ HET LEUKSTE?

#4

ALS JE LATER AAN JE (ACHTER)KLEINKINDEREN VERTELT WAT JE HEBT GELEERD TIJDENS DE CORONATIJD, WAT ZEG JE DAN?

#5

ONDERWIJS IN CORONATIJDEN, HET IS NIET VANZELFSPREKEND. WAAR DROOM JIJ VAN OF WAAR LIG JE VAN WAKKER?

#6

WAAROM ZOU JE NOG NAAR JE SCHOOL GAAN ALS ALLE LESSEN OOK DIGITAAL BESCHIKBAAR Zouden zijn?

#7

WAAR EN WANNEER LEER JE HET LIEFST?
WAAR EN WANNEER LEER JE HET MEEST?

#8

WELK BEELD OF WELK VOORWERP SYMBOLISEERT VOOR JOU ONDERWIJS TIJDENS DE CORONAPERIODE? WAAROM?

#9

WAT GEEFT JE ENERGIE OM TE BLIJVEN LEREN EN VOOR SCHOOL WERKEN TIJDENS DE CORONATIJD?

#10

ALS WE NA CORONA ONZE SCHOOL OPNIEUW KUNNEN ONTWERPEN: HOE ZIET JOUW IDEALE SCHOOL ER DAN UIT?

#1 VELEN GEVEN TIJDENS DEZE CORONATIJD HET BESTE VAN ZICHZELF IN HET ONDERWIJS. AAN WIE ZOU JE EEN GESCHENK WILLEN GEVEN? WELK GESCHENK EN WAAROM?

TIP

www.canva.com is een gratis en gebruiksvriendelijk online ontwerpprogramma.

Gebruik als inleiding op de activiteit aflevering 3 van 'soeperbedankt', te vinden op VRT.NU.

Zeg het met een kaartje

Wie moet er extra in de bloemetjes worden gezet? Laat de leerlingen een gepersonaliseerd kaartje ontwerpen voor een persoon die voor hen het verschil maakte. Op het kaartje wordt het geschenk afgebeeld, met daarbij de boodschap: 'ik geef jou dit geschenk, omdat...'. Dit kan op verschillende manieren:

- Op papier: experimenteren met verf, kalligrafie, stempels, collage ...
- In hout: de vorm van het kaartje figuurzagen, graveren met een houtbrander of lasercutter.
- aan de hand van een digitaal ontwerpprogramma. De leerlingen kunnen zo experimenteren met digitaal grafisch ontwerp.

#2 ALS JE DENKT AAN DE LOCKDOWN EN ALLE ANDERE CORONA-MAATREGELEN, WELKE MUZIEK PAST DAAR VOLGENS JOU HET BEST BIJ?

TIP

Ableton heeft een interactieve [website](#) waar je de grondbeginselen kan leren om zelf digitale muziek te maken.

De coronaplaylist

Stel een afspeellijst samen met je klas. Laat hen nadenken wel lied zij het meest associëren met onderwijs in deze tijden. Laat hen dit lied opschrijven, of maak een gedeelde afspeellijst op youtube of spotify. Ga met leerlingen in gesprek over hun keuzes voor de playlist.

De coronasong

Laat prenten zien met voorwerpen uit de coronatijd. De leerlingen linken elke prent aan een geluid (met bv. muziekinstrumenten of bodypercussion). Wanneer je een prent in de lucht houdt, maken de kinderen het bijhorend geluid. Herhaal, versnel en vertraag en kom samen tot een coronalied. Je kan hen ook een nieuwe tekst laten verzinnen bij een bestaand lied, samen een rap maken of experimenteren met elektronische muziek.

#3 WELKE CORONAVERANDERINGEN VOOR HET ONDERWIJS VIND JIJ HET LEUKSTE?

TIP

Trek voor deze activiteit naar buiten.

Fantastisch, toch?

Brainstorm met je klas over coronaveranderingen. Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van een 'voor en na corona'-tabel. Laat hen vervolgens deze veranderingen rangschikken van verschrikkelijk tot fantastisch, of laat de leerlingen zich voor elke verandering fysiek verplaatsen op een continuüm van fantastisch tot verschrikkelijk. Je kan de leerlingen ook op één lijn achter elkaar laten staan, een coronaverandering voorlezen en een signaal geven waarop ze tegelijk opzij springen. Als ze de verandering leuk vinden, springen ze naar links, als ze de verandering niet leuk vinden, springen ze naar rechts.

#4 ALS JE LATER AAN JE (ACHTER)KLEINKINDEREN VERTELT WAT JE HEBT GELEERD TIJDENS DE CORONATIJD, WAT ZEG JE DAN?

TIP

De Duitse campagne-filmpjes en meer info daarover, vind je op de website van VRT NWS.

Oma's en opa's wijze raad

Stap met de leerlingen in een teletijdschine. Ze beginnen plots te wandelen en spreken als oma's en opa's. Laat hen zich inleven in deze rol, maak gebruik van verkleedmateriaal en attributen. Vertel hen dat zij, de slimme oma's en opa's, moeten uitleggen aan de kinderen wat zij geleerd hebben in deze coronatijd.

Veteranen van de coronawinter

De Duitse overheid heeft opvallende campagnefilmpjes verspreid. In een parodie op oorlogsdocumentaires halen de zogezegde veteranen van de coronawinter van 2020 herinneringen boven. Laat de leerlingen een tekstje schrijven over hoe het er op school aan toe gaat deze periode. Daarna vragen ze aan (groot)ouders of ze zichzelf willen filmen terwijl ze het tekstje voorlezen.

**#5 ONDERWIJS IN CORONATIJDEN, HET IS NIET VANZELFSPREKEND.
WAAR DROOM JIJ VAN OF WAAR LIG JE VAN WAKKER?**

TIP

Het prentenboek "'s Avonds laat" van Annie M.G. Schmidt en Marije Tolman over dromen kan dienen als inleiding voor deze activiteit.

Laat de leerlingen een filmpje zien van een echte Poetry Slam.

Dagdromen

Dromen de kinderen soms over school? Wat dromen ze dan? Wat is voor hen de droomschool? Laat hen hierover vertellen of tekenen in de witte droomwolk. Zijn er kinderen die soms niet kunnen slapen omdat ze hard moeten nadenken over de dingen die veranderd zijn? Laat hen hierover vertellen en tekenen op een uitroepballon.

Poetry slam

Slam poetry combineert poëzie en performance. Laat de leerlingen in een paar rijmende zinnen verwoorden waar ze van wakker liggen of dromen in deze periode. Laat hen oefenen om deze zinnen op een ritmische expressieve manier voor te dragen. Eindig met een echte poetry slam.

#6 WAAROM ZOU JE NOG NAAR JE SCHOOL GAAN ALS ALLE LESSEN OOK DIGITAAL BESCHIKBAAR ZOUDEN ZIJN?

TIP

Je kan de leerlingen deze activiteiten-kaartjes ook per twee geven en hun in duo laten overleggen.

Een schriftelijke oefening rond argumenteren, maar er kan ook een mondeling debat over worden gevoerd.

Thuis of op school?

Neem de kaartjes van de dagkalender erbij (taal, rekenen, knutselen, speeltijd,...) en overloop ze met de leerlingen. Laat hen de activiteiten plaatsen onder een prent van een huis als ze dit liever thuis doen, of onder een prent van een school als ze dit liever op school doen. Ga met hen in gesprek over hun keuzes.

Beste Directeur

Stel, de directeur beslist dat alle lessen voor de rest van het schooljaar digitaal zullen zijn. Welke tips zouden de leerlingen geven aan hun directeur? Hoe kan digitaal onderwijs werken? Hoe beïnvloedt dit hun leren? Waar zien ze problemen of mogelijkheden? Wat zouden ze het hardst missen? Bezorg deze brieven aan SOM 100(0), of misschien ook aan de schooldirecteur zelf.

**#7 WAAR EN WANNEER LEER JE HET LIEFST?
WAAR EN WANNEER LEER JE HET MEEST?**

TIP

Op het internet kan je door het boek van Mollison bladeren, laat de leerlingen hier inspiratie opdoen.

Laat de leerlingen originele pictogrammen verzinnen of laat hen pictogrammen opzoeken op het internet.

Where children learn

Fotograaf James Mollison bundelde in 'Where Children Sleep' een fotoreeks van kinderen over de hele wereld en hun slaapplek. Maak met je klas een album 'where children learn'. Leerlingen maken een foto van zichzelf en hun favoriete leerplek. Dit kan thuis, op school of nog ergens anders zijn. Je kan hen ook op school foto's laten maken van elkaar en hun lievelingsleerplekken. Bundel ze en ga erover in gesprek.

Pictogram

In een bibliotheek hangen pictogrammen van wat verplicht of verboden is. Welke pictogrammen hangen op in de leer- of studeerplek van de leerlingen?

#8 WELK BEELD OF WELK VOORWERP SYMBOLISEERT VOOR JOU ONDERWIJS TIJDENS DE CORONAPERIODE? WAAROM?

TIP

Voor de jongste leerjaren: op youtube vind je een aflevering van peppa big over het maken van een tijdscapsule.

Tijdscapsule

Vul samen een doos met spullen om aan mensen in de toekomst te laten zien hoe we nu leven. Elke leerling zorgt voor een voorwerp of beeld dat ze linken aan onderwijs tijdens de coronaperiode. Laat hen nadenken over momenten, voorwerpen, personen of plekken die een belangrijke rol hebben gespeeld. De de tijdscapsule wordt bewaard en over een aantal jaar weer bovengehaald.

Film voor de tijdscapsule

Laat de leerlingen een filmpje maken op plekken op school die veranderd zijn of waar nieuwe regels zijn door corona. Laat hen de veranderingen uitleggen aan mensen uit de toekomst.

#9 WAT GEEFT JE ENERGIE OM TE BLIJVEN LEREN EN VOOR SCHOOL WERKEN TIJDENS DE CORONATIJD?

TIP

Hang de batterij de hele dag op in de klas en vraag na elke activiteit of hun batterij hiervan meer of minder vol is geraakt.

Mijn batterijtje is leeg

Teken een batterij aan bord. Vertel de kinderen dat dit hun batterij is. Als ze vol is en alle streepjes groen zijn, hebben ze veel energie, als alle streepjes wit zijn, is hun energie op. Speel hiermee: veeg streepjes weg, teken streepjes bij en laat de kinderen dit energieniveau uitbeelden door traag of snel te bewegen, weinig of veel lawaai te maken, heel blij te zijn of zich te vervelen. Op welk moment tijdens de coronaperiode had je veel energie om te leren? Op welk moment helemaal niet? Wat zorgde daarvoor? Geef voorbeelden van dingen of activiteiten en laat hen het energieniveau dat ze hieraan linken uitbeelden.

#10 ALS WE NA CORONA ONZE SCHOOL OPNIEUW KUNNEN ONTWERPEN: HOE ZIET JOUW IDEALE SCHOOL ER DAN UIT?

TIP

Om het makkelijker te maken, kan deze oefening ook worden aangepast naar het ontwerpen van een droomklaslokaal of droomschoolweek.

Je kan hen nieuwe schoolregels laten verzinnen die op hun school van toepassing zijn.

Onze droomschool

Bespreek welke veranderingen er tijdens de coronaperiode op school zijn gekomen en ga aan de slag om een droomschool te ontwerpen. Doe eerst samen een brainstorm. Welke spullen zijn er op de droomschool? Welke ruimtes zijn er? Hoe ziet de speelplaats eruit? Welke dagen moet je er zijn? Wie mag er allemaal komen? Mag je ook van thuis les volgen? Laat hen daarna deze droomschool bouwen. Geef hen Lego, karton, papier, tekengerief, lijm en schaar voor een maquette of laat hen een grondplan tekenen. Laat hen de droomscholen aan elkaar presenteren.

Eén nieuwe regel

Als er één schoolregel zou moeten worden veranderd om beter te kunnen leren, welke zou dat dan zijn? Laat hen dit beargumenteren.